

KEHITYKSELLISEN KIELIHÄIRIÖN MONET KASVOT. (toim. S. Loukusa, A.-K. Tolonen, A. Nylund & A. Kautto). Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys ry:n julkaisuja 51, 2019: 114–116.

TIIVISTELMÄ

PUHEEN YMMÄRTÄMISEN KUNTOUTUS KOULUIKÄISILLÄ LAPSILLA JA NUORILLA, JOILLA ON KEHITYKSELLINEN KIELIHÄIRIÖ

SIRPA TARVAINEN, SUVI STOLT JA KAISA LAUNONEN

Helsingin yliopisto

TAUSTA

Vaikeudet puheen ymmärtämisessä ovat suhteellisen pysyviä ja altistavat monenlaisille riskeille liittyen sosiaaliin suhteisiin, koulumenestykseen ja tulevaan työllistymiseen (Clark et al., 2007; Clegg, Hollis, Mawhood, & Rutter, 2005). Tutkimus puheen ymmärtämisen kuntoutuksesta on kuitenkin vähäistä.

TAVOITE

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on tunnistaa ja luokitella puheen ymmärtämisen kuntoutusmenetelmiä kouluikäisillä lapsilla ja nuorilla, joilla on kehityksellinen kielihäiriö tai kielellisiä vaikeuksia.

MENETELMÄT

Systemaattisen laaja-alaisen kirjallisuuskatsauksen haut on tehty marraskuussa 2016 kahdeksaan tietokantaan. 2265 artikkelista kymmenen vastasi sisäänottokriteereitä. Lisäksi viisi artikkelia löytyi jo tunnistettujen artikkelien lähdeluetteloista. Osallistujat näissä 15 artikkelissa ovat 1229 5–16 vuotiasta lasta, joilla on kehityksellinen kielihäiriö tai kielellisiä vaikeuksia. Artikkelien sisältämät tiedot kerättiin ja analysoitiin. Tutkimukset luokiteltiin sen mukaan, mihin osa-alueeseen kuntoutus kohdistui, kuntoutuksen tehokkuuden ja tutkimuksen näytön asteen mukaan. Päivityshaut vuosilta 2016–2019 on tehty tammikuussa 2019.

Artikkelien seulonta ja analysointi päivityshakujen osalta on vielä käynnissä. Tässä esityksessä esitellään katsauksen alustavia tuloksia.

TULOKSET

Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena oli tunnistaa keinoja puheen ymmärtämisen kuntoutukseen erilaisilla asiakasryhmillä. Tähän esitykseen on poimittu esimerkkejä interventiotutkimuksista, joissa osallistujilla oli kehityksellinen kielihäiriö. Esittelemme kolme kuntoutusmenetelmää, joista kaksi ensimmäistä on tehokasta: opettajien ohjaavan kielen muokkaus (Starling, Munro, Togher, & Arciuli, 2012), kielioppisääntöjen opettaminen eksplisiittisesti visuaalisen tuen avulla (Ebbels, 2007; Ebbels, Marić, Murphy, & Turner, 2014; Ebbels & Lely van der, 2001) sekä auditiivisen prosessoinnin kehittäminen (Fey et al., 2011; Strong, Torgerson, Torgerson, & Hulme, 2011).

POHDINTA

Tulosten perusteella näyttää siltä, että kielihäiriöisten kouluikäisten lasten ja nuorten puheen ymmärtämisen vaikeuksia voidaan lieventää. Kaikki puheen ymmärtämiseen tähtäävät menetelmät eivät kuitenkaan ole tehokkaita. Tutkimusten näytön aste vaihteli. Lisätutkimusta tarvitaan, jotta eri kuntoutusmenetelmien tehokkuudesta puheen ymmärtämisen kuntoutuksessa saadaan suurempi varmuus.

LÄHTEET

- Clark, A., O'Hare, A., Watson, J., Cohen, W., Cowie, H., Elton, R., ... Seckl, J. (2007). Severe receptive language disorder in childhood--familial aspects and long-term outcomes: results from a Scottish study. *Archives of Disease in Childhood*, *92*(7), 614–619. <https://doi.org/10.1136/adc.2006.101758>
- Clegg, J., Hollis, C., Mawhood, L., & Rutter, M. (2005). Developmental language disorders - a follow-up in later adult life. Cognitive, language and psychosocial outcomes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *46*(2), 128–149. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2004.00342.x>
- Ebbels, S. (2007). Teaching grammar to school-aged children with specific language impairment using Shape Coding. *Child Language Teaching and Therapy*, *23*(1), 67–93.

- Ebbels, S. H., Marić, N., Murphy, A., & Turner, G. (2014). Improving comprehension in adolescents with severe receptive language impairments: a randomized control trial of intervention for coordinating conjunctions: Improving comprehension in adolescents with severe receptive language impairments. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 49(1), 30–48. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12047>
- Ebbels, S., & Lely van der, H. (2001). Meta-syntactic therapy using visual coding for children with severe persistent SLI. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 36(S1), 345–350.
- Fey, M. E., Richard, G. J., Geffner, D., Kamhi, A. G., Medwetsky, L., Paul, D., ... Schooling, T. (2011). Auditory Processing Disorder and Auditory/Language Interventions: An Evidence-Based Systematic Review. *Language Speech and Hearing Services in Schools*, 42(3), 246. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2010/10-0013\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2010/10-0013))
- Starling, J., Munro, N., Togher, L., & Arciuli, J. (2012). Training Secondary School Teachers in Instructional Language Modification Techniques to Support Adolescents With Language Impairment: A Randomized Controlled Trial. *Language Speech and Hearing Services in Schools*, 43(4), 474. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2012/11-0066\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2012/11-0066))
- Strong, G. K., Torgerson, C. J., Torgerson, D., & Hulme, C. (2011). A systematic meta-analytic review of evidence for the effectiveness of the 'Fast ForWord' language intervention program: The effectiveness of 'Fast ForWord'. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 52(3), 224–235.